26/12/2019

Ο άνθρωπος που ακολούθησε τα βήματα του Ομήρου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ερρίκος Σλίμαν: Δεν ήταν κάποιος διάσημος επιστήμονας που θήτευσε σε σημαντικές πανεπιστημιακές έδρες.

Ήταν όμως ένας παθιασμένος ερασιτέχνης αρχαιολόγος που απέδειξε ότι η Αρχαιολογία είναι πάθος, μεράκι και τρόπος ζωής. Ο Ερρίκος Σλήμαν ήταν ένας παθιασμένος λάτρης του Ομήρου που συνέδεσε το όνομά του με τις ανεκτίμητης αξίας ανασκαφές στην Τροία και τις Μυκήνες.

Γεννήθηκε στη γερμανική πόλη Νοϋμπούκοφ του Μεκλεμβούργου Σβερίν. Τα παιδικά του χρόνια ήταν δύσκολα και στο σχολείο ήταν ένας από τους χειρότερους μαθητές. Διάβαζε μόνο ό,τι τον γοήτευε.

Ονειρευόταν ότι ήταν κι αυτός ένας ήρωας του Ομήρου. Έτσι μπήκε στο μυαλό του ένα τολμηρό σχέδιο που γρήγορα έγινε εμμονή. Να αναστήσει τον ομηρικό κόσμο και να αποδείξει ότι η Τροία υπήρξε και η Ιλιάδα δεν ήταν παραμύθι.

Η ζωή δυσκολεύει τα σχέδιά του

Η ζωή όμως είχε άλλα σχέδια. Οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε η

οικογένειά του τον ανάγκασαν να αφήσει το σχολείο και να εργαστεί στα πλοία. Μετά από ένα ναυάγιο σε ολλανδικές ακτές κατέληξε στο Άμστερνταμ όπου εργάστηκε σε εμπορικό οίκο. Εκεί κατάφερε να συνεχίσει τις σπουδές του και να μάθει ξένες γλώσσες, μεταξύ των οποίων και ρώσικα. Με όπλο το εμπορικό δαιμόνιο και εφόδιο τη γλώσσα τον βρίσκουμε στην Αγία Πετρούπολη, με δικό του εμπορικό οίκο.

Η οικονομική του κατάσταση βελτιώνεται θεαματικά και συνεχίζει ασταμάτητα να διδάσκεται ξένες γλώσσες, στις οποίες είχε πρωτοφανή έφεση, αφού συνολικά έμαθε 22 γλώσσες! Ταξιδεύει στην Ασία και φθάνει μέχρι την Ιαπωνία και την Ινδία. Επιπλέον, μαθαίνει αρχαία και νέα ελληνικά και το 1859 επισκέπτεται την Ελλάδα. Έχει τη δυνατότητα πια να πλησιάσει το αρχαιολογικό του όνειρο, αλλά δεν έχει τις απαιτούμενες γνώσεις.

Έτσι βρέθηκε στη Σορβόνη να σπουδάζει αρχαιολογία. Το 1868 στην Ιθάκη ψάχνει το ανάκτορο του Οδυσσέα.

Φέρνει στο φως σπουδαία ευρήματα, αλλά όχι το ανάκτορο. Γράφει πραγματεία στα αρχαία ελληνικά περί Αρχαιολογίας και ανακηρύσσεται διδάκτωρ Αρχαιολογίας. Οι κακές γλώσσες λένε ότι η οικονομική του επιρροή και οι δυνατές του γνωριμίες συνέβαλαν στην απόκτηση του πτυχίου. Το 1869 επιστρέφει στην Ιντιανάπολη για την έκδοση του διαζυγίου του από τη Ρωσίδα σύζυγό του.

Πλέον αναζητούσε νέα σύζυγο. Οι προδιαγραφές που έβαλε ήταν να είναι απόγονος του Ομήρου, Ελληνίδα με αρχαιοελληνική ομορφιά, που να λατρεύει τον δημιουργό της Οδύσσειας και να γνωρίζει την Ιλιάδα. Ο 45χρονος Σλήμαν τη βρήκε στο πρόσωπο της 17χρονης Σοφίας Εγκαστρωμένου, από την οποία απαίτησε μεταξύ άλλων να μάθει ξένες γλώσσες. Αν και τη δυσκόλευε πολύ, ήταν η πρώτη υποχώρηση που έκανε για χάρη του και ακολούθησαν πολλές ακόμη κατά τη βασανιστική συμβίωση της Σοφίας με τον Σλήμαν.

Ακολουθώντας τα βήματα του Ομήρου

Το 1870 στα Στενά των Δαρδανελίων, ο Σλήμαν παρακολουθεί τις δοκιμαστικές ανασκαφές του προξένου των ΗΠΑ Φραν Κάλβερτ, ο οποίος τον παρότρυνε να ασχοληθεί συστηματικά με την ανασκαφή. Με την Ιλιάδα στο χέρι και τον Όμηρο στην ψυχή, εντόπισε στο Κουμ Καλέ τα σημεία που ήταν τα πλοία των Αχαιών. Για λόγους μυστικότητας, μόνος του με τη γυναίκα του, έναν αρχιτέκτονα και έναν αρχαιολόγο, άρχισαν να σκάβουν στο ύψωμα του Χισαρλίκ. Εκεί, με αντάλλαγμα τις πέτρες που ξέθαβε η ανασκαφή, οι Τούρκοι ιδιοκτήτες του επέτρεψαν να συνεχίσει την ανασκαφή στην ιδιοκτησία τους. Οι παραξενιές των ιδιοκτητών και

η έλλειψη επίσημης άδειας, οδήγησαν την ανασκαφή σε προσωρινή αποτυχία.

Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν με όρους πια και αφού δεσμεύτηκε ότι θα δώσει το μισό θησαυρό. Στις 30 Μαΐου 1873 έκανε τη μεγάλη του ανακάλυψη. Βρέθηκαν χιλιάδες ορειχάλκινα, αργυρά και χρυσά αντικείμενα, κοσμήματα, αγγεία και ό,τι άλλο θα μπορούσε κανείς να φανταστεί, από την αρχαιότητα. Αρχαία αντικείμενα που μπορεί να έφθαναν και τις 9.000! Η επιμονή του, που έφτανε στα όρια εμμονής, όντως τον οδήγησε στα ερείπια της Τροίας αφήνοντας κατάπληκτη την παγκόσμια κοινότητα. Σκηνοθεσία που «έμπαζε» από παντού Ο θησαυρός βέβαια απεκρύβη και διασκορπίστηκε σε φίλους στην Ελλάδα για να μη διεκδικηθεί από την Τουρκία.

Τότε στήθηκε η πιο ευφάνταστη σκηνοθεσία. Τα ευρήματα που βρέθηκαν σε διαφορετικά σημεία της ανασκαφής τα τοποθέτησε μαζί, με αποτέλεσμα να δημιουργήσει ένα απίστευτο σκηνικό, που απείχε όμως από την ιστορική πραγματικότητα. Επιπλέον, παρουσίασε ως θησαυρό του Πριάμου ένα θησαυρό χίλια χρόνια αρχαιότερο, ενώ την ασπίδα που βρέθηκε την κατέγραψε ως ασπίδα του Αχιλλέα.

Μη ξέροντας καθόλου από στρωματογραφία, δεν έμαθε ποτέ ότι δεν ανακάλυψε μία Τροία αλλά εννιά! Όσο κι αν κατηγορήθηκε από ιστορικούς και αρχαιολόγους ότι κατέστρεψε πολύτιμα στοιχεία με την έλλειψη μεθοδολογίας, αναμφισβήτητα είχε πάθος, όραμα και αποφασιστικότητα. Χωρίς αυτόν η ύπαρξη της Τροίας μπορεί ακόμη να μην είχε επιβεβαιωθεί

. Η αγάπη του για τον κόσμο της Ιλιάδας, τον οδήγησε στο να δώσει και στα παιδιά του τα ονόματα, Ανδρομάχη και Αγαμέμνων. Ο Σλήμαν στις Μυκήνες Αφού συγκρούστηκε με την Τουρκία για την απόκρυψη των θησαυρών, ζήτησε από την Ελλάδα να τους δεχθεί, με αντάλλαγμα την άδεια ανασκαφής στις Μυκήνες.

Η ελληνική κυβέρνηση του έδωσε την πολυπόθητη άδεια, υπό την προϋπόθεση να παρακολουθείται από τις αρμόδιες αρχές. Με τον Παυσανία στο χέρι, ανακάλυψε το 1876 τον πρώτο περίβολο και τους λακκοειδείς τάφους πίσω απ την Πύλη των Λεόντων. Επίσης έφερε στην επιφάνεια πολλά ευρήματα που ανήκαν σε άρχοντες που έζησαν 300-400 χρόνια πριν τους ήρωες του. Λίγο πριν από τον θάνατό του ανακαλύπτει και το ανάκτορο της Τίρυνθας και διενεργεί ανασκαφές στον Ορχομενό της Βοιωτίας. Πέθανε στη Νάπολη στις 26 Δεκεμβρίου 1890 και κηδεύτηκε σε μαυσωλείο στο Α΄ Νεκροταφείο, που σχεδίασε ο Τσίλερ.. Ο Σλήμαν επικρίθηκε σκληρά από μελετητές για τον μη επιστημονικό τρόπο, που έκανε ανασκαφές και για τη συμπεριφορά του. Κι όμως ήταν ένας άνθρωπος που κατάφερε με πείσμα και εμμονή να κάνει το όνειρό του πραγματικότητα. Η Ιλιάδα

δεν ήταν μύθος, η Τροία υπάρχει και ο πόλεμος όντως έγινε. Κι αυτό το ανακάλυψε ένας παθιασμένος ερασιτέχνης αρχαιολόγος, χάρη στην εμμονή που τον βασάνιζε από μικρό παιδί....

Πηγή: Μηχανή του Χρόνου